

Додаток
до наказу Департаменту бюджету і фінансів
"Про затвердження програми управління
місцевим боргом бюджету міста Харкова
на 2020 рік" від 30.01.2020 року № 8

Програма управління місцевим боргом бюджету міста Харкова на 2020 рік

1. Загальні положення

Програма управління місцевим боргом бюджету міста Харкова на 2020 рік підготовлена відповідно до Порядку здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з управлінням державним (місцевим) боргом, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 01.08.2012 № 815.

Звіт про виконання програми управління місцевим боргом бюджету міста Харкова за звітний бюджетний період буде сформовано та опубліковано не пізніше ніж через три місяці після закінчення бюджетного періоду.

2. Показники рішення "Про бюджет міста Харкова на 2020 рік" в частині місцевого боргу і місцевих запозичень бюджету міста Харкова

Рішенням 31 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 27.11.2019 № 1814/19 «Про бюджет міста Харкова на 2020 рік» (зі змінами) встановлено:

- граничний розмір місцевого боргу бюджету міста Харкова на 31.12.2020 у сумі 500,0 млн гривень;

- видатки на обслуговування місцевого боргу в сумі 354 099,1 тис. гривень.

В 2020 році планується здійснення запозичення до бюджету міста Харкова у формі емісії облігацій внутрішньої місцевої позики, згідно рішення 23 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 28.11.2018 № 1285/18 «Про здійснення запозичення до бюджету міста Харкова» (зі змінами). Загальний розмір запланованого запозичення складає 500,0 млн гривень. Заплановано випуск облігацій двома серіями: «G» – 250,0 млн гривень та «H» – 250,0 млн гривень, строком погашення не пізніше 22 лютого 2023 року та 24 травня 2023 року відповідно, відсоткова ставка за користування залученими коштами становить 18 % річних.

Видатки на обслуговування місцевого боргу містять витрати на обслуговування емісії облігацій, що планується в 2020 році, а також на обслуговування запозичення, залученого в 2019 році.

У 2019 році Харківською міською радою здійснене запозичення до бюджету розвитку бюджету міста Харкова у формі емісії облігацій внутрішньої місцевої позики на суму 500,0 млн гривень. Облігації випущені двома серіями «E» та «F», по 250,0 млн гривень кожна, строком погашення не пізніше 24 серпня та 23 листопада 2022 року відповідно. Відсоткова ставка за користування залученими коштами становить 18 % річних.

Видатки на обслуговування місцевого боргу заплановано відповідно до графіків виплати відсоткового доходу за облігаціями.

3. Структура місцевого боргу бюджету міста Харкова на 2020 рік

До структури боргу бюджету міста Харкова включається:

- існуюче запозичення, здійснене у 2019 році у формі емісії облігацій внутрішньої місцевої позики на суму 500,0 млн гривень;
- заплановане запозичення у формі випуску облігацій внутрішньої місцевої позики на суму 500,0 млн гривень.

Борг є внутрішнім, за типом боргового зобов'язання – середньостроковим, за типом кредитора – віднесений до інших категорій.

Загальна сума очікуваного місцевого боргу на 31.12.2020 рік складає 1,0 млрд гривень.

4. Показник відсотків

Виплата доходу за облігаціями внутрішньої місцевої позики планується за відсотковою ставкою до 18 % річних.

Згідно рішення 23 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 28.11.2018 №1285/18 «Про здійснення запозичення до бюджету міста Харкова» (зі змінами) сплата відсотків за користування залученими коштами здійснюється щоквартальними платежами.

5. Показники рішення "Про бюджет міста Харкова на 2020 рік" в частині надання коштів для забезпечення гарантійних зобов'язань Харківської міської ради за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії

Рішенням 31 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 27.11.2019 №1814/19 «Про бюджет міста Харкова на 2020 рік» (зі змінами) на 2020 рік передбачено кошти на виконання гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під місцеві гарантії у розмірі 70,0 млн гривень.

Зазначені витрати бюджету міста Харкова на 2020 рік спрямовано на забезпечення своєчасного і безумовного обслуговування і погашення боргових зобов'язань перед міжнародними фінансовими організаціями (Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародний банк реконструкції та розвитку) такими комунальними підприємствами міста:

- КП «Харківводоканал», який отримав кредитні кошти Міжнародного банку реконструкції та розвитку на реалізацію інвестиційного проекту з модернізації каналізаційних насосних станцій, передбачено 12,5 млн гривень. Сума отриманої комунальним підприємством «Харківводоканал» позики становить 5,4 млн дол. США. Погашення основного боргу, а також оплата відсотків за користування кредитом комунальним підприємством здійснюється 2 рази на рік (до 15 квітня і до 15 жовтня).

- КП «Тролейбусне депо №2» за кредитом Європейського банку реконструкції та розвитку (10,0 млн євро) на реалізацію інвестиційного

підпроєкту «Придбання рухомого складу міського електротранспорту» передбачено 12,7 млн гривень.

- КП «Тролейбусне депо №3», за кредитом Європейського інвестиційного банку (10,0 млн євро) на реалізацію інвестиційного підпроєкту «Придбання рухомого складу міського електротранспорту» передбачено 1,6 млн гривень.

За кошти позик в 2019 році КП «Тролейбусне депо №2» придбано 57 нових тролейбусів з низьким рівнем підлоги та супутнє ремонтне і діагностичне обладнання, в 2020 році КП «Тролейбусне депо №3» планує придбати 50 нових тролейбусів.

- КП «Харківський метрополітен» за кредитом Європейського інвестиційного банку (45,0 млн євро) за інвестиційним проєктом «Оновлення рухомого складу Харківського метрополітену», за кредитом Європейського банку реконструкції та розвитку (80,0 млн євро) за інвестиційним проєктом «Розширення метрополітену у м. Харкові» передбачено 43,2 млн гривень, виходячи з прогнозного курсу євро на рівні 28,0 гривень.

За кошти позик КП «Харківський метрополітен» планує придбати вагони метро та здійснювати роботи по подовженню третьої лінії метрополітену у м. Харкові.

6. Оцінка ризиків

Рішенням 31 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 27.11.2019 №1814/19 «Про бюджет міста Харкова на 2020 рік» (зі змінами) встановлено граничний розмір місцевого боргу бюджету міста Харкова на 31.12.2020 у сумі 500,0 млн гривень.

Видатки на обслуговування боргових зобов'язань Харківської міської ради, що мають бути здійснені у 2020 році за рахунок коштів бюджету міста, передбачені в розмірі 354 099,1 тис. гривень.

Частка видатків з обслуговування місцевого боргу у видатках загального фонду бюджету міста Харкова на 2020 рік (без урахування реверсної дотації та субвенцій, крім субвенцій, передбачених пунктами 6-8 частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України) орієнтовно становитиме 3,6 %, що відповідає вимогам статті 74 Бюджетного кодексу України (не може перевищувати 10%).

Джерелом виплати доходу за облігаціями є кошти загального фонду бюджету міста Харкова.

Джерелом погашення облігацій внутрішньої місцевої позики є кошти бюджету розвитку бюджету міста Харкова.

Відповідно до ч.3 ст.18 Бюджетного кодексу України загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою міста боргу (без урахування гарантійних зобов'язань, що виникають за кредитами (позиками) від міжнародних фінансових організацій) станом на кінець бюджетного періоду не може перевищувати 200 відсотків середньорічного прогнозного обсягу надходжень бюджету розвитку (без урахування обсягу місцевих запозичень та капітальних трансфертів (субвенцій) з інших бюджетів), визначеного відповідно до показників на наступні за плановим два бюджетні періоди у прогнозі бюджету міста Харкова, схваленого відповідно до статті 75-1 БКУ.

Індикативні прогностичні показники місцевого бюджету за основними видами доходів та фінансування в частині бюджету розвитку складають: за прогнозом на 2021 рік – 4163,9 млн гривень, за прогнозом на 2022 рік – 4330,4 млн гривень.

Середньорічний індикативний прогностичний обсяг надходжень бюджету розвитку бюджету міста Харкова складає 4247,2 млн гривень.

Таким чином, обсяг боргу та гарантованого боргу бюджету міста не перевищує 200 відсотків середньорічного індикативного прогностичного обсягу надходжень бюджету розвитку (без урахування обсягу місцевих запозичень та капітальних трансфертів (субвенцій) з інших бюджетів), визначеного прогнозом бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.

7. Підвищення кредитних рейтингів

Харківська міська рада та її виконавчі органи при реалізації міських програм, пов'язаних з розвитком міської інфраструктури, активно працюють з позиковими коштами, і цей факт обумовлює необхідність наявності кредитного рейтингу.

Наявність кредитного рейтингу є ефективним механізмом зниження рівня недовіри, яке спостерігається у сучасних умовах між учасниками фінансового ринку, а також сприяє підвищенню рівня розкриття інформації про потенційних позичальників.

Місто Харків співпрацює з ТОВ «Рейтингове агентство «ІВІ-Рейтинг», та з двома міжнародними рейтинговими агентствами – «Moody's Investors Service» та «Fitch Ratings».

19 листопада 2019 року Рейтинговим агентством «ІВІ-Рейтинг» здійснено оновлення кредитного рейтингу м. Харкова, за результатами якого:

- підтверджено довгостроковий кредитний рейтинг міста за Національною рейтинговою шкалою на рівні «uaA+», прогноз: стабільний;
- підтверджено рейтинг інвестиційної привабливості міста на рівні invAA «Відмінна інвестиційна привабливість».

26 листопада 2019 року міжнародне рейтингове агентство Moody's Investors Service змінило прогноз - на позитивний зі стабільного та підтвердило довгостроковий рейтинг міста Харкова до рівня «Саа1».

10 вересня 2019 року міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings підвищило довгострокові рейтинги дефолту емітента в іноземній та національній валюті до рівня «В», прогноз: позитивний та короткостроковий рейтинг в іноземній валюті «В». Довгостроковий рейтинг міста за національною шкалою підтверджено на рівні «AA-(ukr)», прогноз: стабільний

Участь міста Харкова в рейтинговому процесі надає можливість потенційним інвесторам отримувати інформацію про соціально-економічний розвиток міста, що, у свою чергу, формує та підтримує позитивний інвестиційний імідж Харкова.

Характерним прикладом ефективної роботи на фінансовому ринку за рахунок інформаційної прозорості та співробітництва з рейтинговими агентствами є випуск облігацій внутрішньої місцевої позики Харківської міської ради.

Харків зарекомендував себе як активний учасник ринку муніципальних запозичень та надійний позичальник з великим потенціалом для залучення інвестицій, який має тривалу кредитну історію та достатні можливості з обслуговування та погашення боргу.

Заступник міського голови –
директор Департаменту
бюджету і фінансів

Т.Д. ТАУКЕШЕВА